

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії викладачів
педагогічно-психологічних та соціальних
дисциплін

(протокол № 1 від «30» 08 2021р.)

Голова циклової комісії Р.І. Михайлишин

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТНОПЕДАГОГІКА»

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація	Соціальна педагогіка
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Етнопедagogіка»

2021-2022 навчального року

Назва курсу	«Етнопедagogіка»
Адреса викладання курсу	вул. Туган - Барановського, 7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота / 231 Соціальна робота
Викладач курсу	Михайлишин Романа Іванівна
Контактна інформація викладачів	metodcabinet.roma@gmail.com romana.mychaylyshyn@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. вул. Туган - Барановського, 7, каб.58). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/etnopedahohika
Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна вивчається здобувачами освіти І-го курсу спеціальності 231 Соціальна робота впродовж другого семестру в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблений таким чином, щоб ознайомити здобувачів з педагогічними поглядами народу на виховання підростаючого покоління, виховним ідеалом української народної педагогіки, українською народною дидактикою, родинною педагогікою, дитинознавством, джерелами етнопедagogіки.
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни є: розкрити закономірності розвитку етнопедagogіки, основні поняття української етнопедagogіки, проаналізувати її походження та становлення; особливості розвитку дисципліни в незалежній Україні, підкреслити роль курсу у фаховій підготовці майбутніх соціальних педагогів; формування готовності творчого використання етнопедagogіки у професійній діяльності.</p> <p>Для досягнення мети визначаються такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none">• проаналізувати закономірності розвитку етнопедagogіки як педагогічної дисципліни;• розкрити роль народної педагогіки в розвитку педагогічної теорії і практики;• засвоєння студентами народних поглядів на мету, зміст, методи, форми виховання дітей та молоді;• формування уявлення про реальні можливості вирішення актуальних проблем соціальної педагогіки на основі творчого застосування етнопедagogічних традицій;

	<ul style="list-style-type: none"> • навчити студентів вивчати і усвідомлювати народний виховний досвід для підвищення рівня духовності, відродження народних традицій у системі виховання.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Березюк О.С. Етнопедагогіка: навч.-метод. посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. 172 с. 2. Маєвська, Л. М. Етнопедагогіка: навч. посіб. Житомирський держ. ун-т І. Франка. Херсон : Олді- Плюс, 2020. 288 с. 3. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка : навч. посіб. Суми: Видавництво « Університетська книга», 2019. 175 с. 4. Стельмахович М.Г. Вибрані педагогічні твори : у двох томах. Т.1: Українське національне виховання. Івано-Франківськ – Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 2011. 520 с. 5. Стельмахович М.Г. Вибрані педагогічні твори. У двох томах. Т.2: Українська етнопедагогіка. Івано-Франківськ–Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 2012. 464 с. 6. Юда Л.А. Практикум з етнопедагогіки: навч.-метод. посіб. Чернівці: Видавець Лозовий В.М. 2012. 272 с. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кіт Г.Г. Тарасенко Г.С. Українська народна педагогіка: курс лекцій. Вінниця: ПП Едельвейс і К», 2008. 302 с. 2. Ващенко Г.Г. Виховний ідеал. Т.1. Львів: Камула, 2006. 278 с. 3. Ковбас Б., Костів В. Родина педагогіка: у 3-х т. Том II. Основи родинного виховання. Івано-Франківськ, 2006. 288 с. 4. Проблеми української народної педагогіки в науковій спадщині Мирослава Стельмаховича. Матеріали Перших Всеукраїнських педагогічних читань. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 240 с. 5. Михайлишин Р.Р. Дитячий фольклор як джерело української етнопедагогіки. <i>Дитинство і література: поетика, методика, дидактика: матеріали</i> Всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. С.76-78. 6. Михайлишин Р.Р. Етнонародознавчі аспекти педагогіки Василя Сухомлинського. <i>Василь Сухомлинський: наукові праці / упоряд. П.Сікорський, Д.Герцюк.</i> Львів: Бадікова Н.О. 2018. С.221-228. 7. Сявавко Є.І. Українська етнопедагогіка : навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 159 с. 8. Українська етнопедагогіка: історичний контекст : навч. посіб. / ред. Н. Лисенко. Івано-Франківськ , 2005. 184 с. 9. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. / ред. В.Кононенко. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 508 с. <p style="text-align: center;">ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <p>http://www.novapedagogika.com/noloms-1503-1.html http://www.pedagogika/etnopedagogika_narodna_pedagogika http://www.pedagogika/vstup_sutnist_narodnoji_pedagogiki_ta_etnopedagogiki/6-1-0-133 https://studopedia.su/16_13453_etnopedagogika-yak-nauka-struktura-etnopedagogiki.html</p>

Тривалість курсу	II семестр 120 годин, 4 кредити.
Обсяг курсу	68 аудиторних годин, з них : 34 години – лекційних занять , 34 години – практичних занять та 52 години – самостійної роботи.
Очікуванні результати навчання	<p>Після вивчення курсу здобувачі освіти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • історію розвитку етнопедагогіки, її структуру; • провідні джерела вивчення української етнопедагогіки; • визначення етнопедагогіки як галузі педагогічного знання; • основні етапи становлення і розвитку етнопедагогіки як науки; • особливості основних етнопедагогічних теорій, ідей, концепцій; • основи українського народного дитинознавства, народної дидактики, педагогічної деонтології; • народні погляди на мету, зміст, методи, засоби, форми виховання і навчання підростаючого покоління; • сутність виховного ідеалу української народної педагогіки; • особливості та зміст розумового, трудового, морального, естетичного та фізичного виховання в українській етнопедагогіці; • народну мудрість і досвід щодо створення, збереження та розвитку міцної, здорової, щасливої сім'ї; • шляхи використання етнічного виховного досвіду в сучасному навчально-виховному процесі. • сучасні тенденції розвитку української етнопедагогіки. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кваліфіковано використовувати етнопедагогічну термінологію; • зрозуміло та вичерпно давати визначення основних категорій і понять етнопедагогіки; • розкрити зміст наукової спадщини визначних педагогів стосовно етнопедагогічної проблематики; • самостійно опрацьовувати відповідну етнографічну та етнопедагогічну літературу; • володіти елементами народних ремесел; • знаходити способи становлення контактів народної педагогічної мудрості з педагогічною наукою; • аналізувати педагогічне значення тих чи інших явищ народного життя і з'ясувати їх відповідність сучасним завданням виховання; • застосовувати етнічний досвід навчання і виховання у педагогічній діяльності. <p>Здобувачі освіти набудуть компетентності:</p> <p><i>Загальні:</i></p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>

	<p><i>Спеціальні:</i></p> <p>СК 1. Розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, економічного, медичного).</p> <p>СК 4. Здатність до розуміння соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність дотримуватися етичних принципів і стандартів соціальної роботи.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв’язання професійних завдань.</p> <p>РН 3. Розв’язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.</p> <p>РН 4. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та методи соціальної роботи для вирішення професійних задач.</p> <p>РН 5. Діяти соціально-відповідально на основі етичних принципів і стандартів соціальної роботи.</p> <p>РН 15. Знати теорію і володіти практикою професійного спілкування.</p>
Ключові слова	Етнопедagogіка, народна педагогіка, родинна педагогіка, фольклор, традиції, джерела етнопедagogіки.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	Подано у таблиці.
Підсумковий контроль, форма	II семестр – іспит.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі освіти потребують базових знань з історії України, історії української культури, філософії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, практичні, творчі індивідуальні завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп’ютер, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів освіти відбувається під час проведення практично-семінарських робіт, контролю знань за модулями (максимальна кількість балів – 50).</p> <p>Курс дисципліни закінчується складанням іспиту, який оцінюється в 50 балів.</p> <p>Загальна максимальна кількість балів – 100.</p>

Питання до заліку та іспитів

Питання, які винесено на іспит.

1. Розкрийте суть попятъ «українська народна педагогіка», «етнопедагогіка».
2. Основні компоненти народної педагогіки, їх характеристика.
3. Етнопедагогіка – основа сучасної національної системи виховання.
4. Виховний ідеал української народної педагогіки.
5. Виховний ідеал у творчості Г.Вашенка.
6. Сучасний ідеал українського національного виховання.
7. Народний ідеал української сім'ї (ознаки, статус, функції справжньої сім'ї).
8. Українська сім'я в умовах сучасного національного відродження.
9. Народна педагогіка про суть, основні чинники, зміст і мету виховання.
10. Методи і засоби народного виховання, їх характеристика.
11. Самовиховання в уявленні народу, народні педагогічні рецепти самовиховання.
12. Розумове виховання в українській етнопедагогіці.
13. Досвід трудового виховання в українській етнопедагогіці.
14. Моральне виховання в українській етнопедагогіці.
15. Етичне виховання в українській етнопедагогіці.
16. Українська етнопедагогіка про вчителя.
17. Суть і мета народної дидактики.
18. Принципи, форми і методи організації навчання в народній дидактиці.
19. Сутність козацької педагогіки, її завдання, основні компоненти.
20. Основні ступені козацького виховання, їх характеристика. Козацькі школи.
21. Козацька духовність, її самобутня система цінностей та шляхи впровадження козацької педагогіки.
22. Українське народне дитинознавство.
23. Скарбниця української народної духовності С.Ф.Русової.
24. Народна педагогіка– життєдайне джерело творчості В.Сухомлинського.
25. Народна педагогіка – вінець педагогічної творчості в теорії К.Д.Ушинського.
26. Г.С.Сковорода і народна педагогіка.
27. Т.Г.Шевчеика і народна педагогіка.
28. Ю.А.Федькович і народна педагогіка.
29. О.В.Духнович– пропагандист української народної педагогіки.
30. Народно-педагогічні ідеї П.Куліша.
31. Роль українських народних дитячих пестушок та утішок у вихованні дитини.
32. Українська народна мораль у колискових піснях.
33. Образ рідного слова в українській етнопедагогіці.
34. Пестувальне мистецтво –дорогоцінний скарб етнопедагогіки.
35. Дитяча гра – невід'ємний компонент української етнопедагогіки.

	<p>36. Народні свята весняного циклу, їх виховні можливості.</p> <p>37. Народні свята літнього циклу, їх виховна роль.</p> <p>38. Народні свята осінньо-зимового циклу, їх виховний вплив.</p> <p>39. Народні метеорологічні знання та «народний прогностик».</p> <p>40. Народна ботаніка та зоологія.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде подано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Загальні основи української етнопедагогіки.			
1.	<p>Тема 1. Українська етнопедагогіка в системі сучасних педагогічних наук.</p> <p><i>Зміст поняття «педагогіка», «Народна педагогіка», «етнопедагогіка», їх взаємозв'язок. Предмет, мета та завдання етнопедагогіки. Структура української етнопедагогіки. Основні принципи і засоби української етнопедагогіки. Історія розвитку української етнопедагогіки</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
2.	<p>Тема 2. Народна педагогіка Мирослава Стельмаховича.</p> <p><i>Основні життєві віхи М.Г.Стельмаховича. Мирослав Стельмахович про використання виховних традицій народної педагогіки. Провідні ідеї родинної педагогіки Мирослава Стельмаховича. Дитина в українській етнопедагогіці Мирослава Стельмаховича. Мирослав Стельмахович про розвиток української національної освіти.</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
3.	<p>Тема 3. Педагогічні погляди народу на виховання підростаючого покоління.</p> <p><i>Мета, зміст та основні чинники виховання. Засоби та методи виховання. Принципи народного виховання. Самовиховання в житті людини. Етнопедагогіка – основа національної системи виховання.</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
4.	<p>Тема 4. Виховний ідеал української народної педагогіки.</p> <p><i>Народно-педагогічні засади формування виховного ідеалу українців. Суть виховного ідеалу. Традиційний український ідеал людини. Тип досконалої людини в українській козацькій педагогіці. Виховний ідеал у творчості Григорія Ващенка. Сучасний ідеал українського національного виховання.</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	

5.	<p>Тема 5. Складові виховання в українській етнопедагогіці.</p> <p><i>Український народ про роль знань, мудрості та розуму. Народні принципи набуття знань. Шляхи і засоби розумового виховання в українській етнопедагогіці. Народ про працю як першооснову життя і провідний засіб виховання. Завдання трудового виховання, його основні етапи і засоби. Система естетичного впливу на особистість у народній педагогіці. Фізичне виховання і його завдання в народній педагогіці. Мораль і духовність в українській етнопедагогіці. Основні принципи морального кодексу народу.</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
6.	<p>Тема 6. Українська народна дидактика.</p> <p><i>Народна дидактика, її мета, зміст. Знання і навчання в народній дидактиці: основи народних знань; мова і мовленнєвий розвиток дітей у народній педагогіці; народна математика; народна ботаніка та зоологія; система народних знань та поглядів у галузі медицини. Народні принципи, методи, прийоми, форми організації навчання. Практичне використання народної дидактики у навчально-виховному процесі сучасної школи.</i></p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
7.	<p>Тема 7. Сім'я в українській етнопедагогіці. Родинна педагогіка.</p> <p><i>Українська етнопедагогіка про роль, завдання, функції сім'ї, її статус та істотні ознаки. Народний ідеал сім'ї. Провідні завдання і принципи родинного виховання. Українська сімейна обрядовість, основні її види, символіка. Українська сім'я в умовах сучасного національного відродження.</i></p>	Лекція – 4 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
8.	<p>Тема 8. Українське народне дитинознавство.</p> <p><i>Погляди українців на виховання дітей. Місце, статус дітей, проблема дитинства в українській народній педагогіці. Суть народного дитинознавства, його основні компоненти. Народна характеристика дітей та вікова періодизація. Сімейні звичаї й обряди, пов'язані з дитиною. Дитячий фольклор, його жанрова палітра та виховна сутність. Дитина в українській етнопедагогіці Мирослава Стельмаховича. Українська етнографія дитинства у праці Михайла Грушевського «Діти у звичаях і віруваннях»</i></p>	Лекція – 4 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	

	українського народу».		
9	Тема 9. Педагогіка народознавства як основа національного реформування. <i>Суть педагогіки народознавства, народознавчі принципи і підходи у вихованні молоді. Основні методи і зміст народознавчої роботи. Форми, методи педагогіки народознавства.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
10.	Тема 10. Контроль знань за змістовим модулем 1.	Контрольна робота – 2 год.	
Змістовий модуль 2. Джерела етнопедагогіки.			
11	Тема 11. Українська козацька педагогіка. <i>Сутність, специфіка, завдання козацької педагогіки. Козацька духовність її ознаки, компоненти й особливості. Шляхи впровадження козацької педагогіки і формування козацької духовності.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
12.	Тема 12. Педагогіка народного календаря. <i>Народний календар, його виховні потенції та філософські основи. Виховні функції народного календаря: Зимові дати та свята. Весняні дати та свята. Літні дати та свята. Осінні дати та свята. Народний календар і національна система виховання.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
13.	Тема 13. Українська народні свята та обряди. <i>Загальна характеристика народних традицій, свят, обрядів, їх педагогічне спрямування. Народні свята весняного, літнього, осіннього, зимового циклів.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
14.	Тема 14. Український фольклор та етнопедагогіка. <i>З історії формування українського фольклору. Фольклор як засіб виховання особистості. Жанри фольклору. Дитячий фольклор як складова етнопедагогіки. Роль фольклору у житті українського народу.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
15.	Тема 15. Етнічні основи українського народу. <i>Східнослов'янські племена IX-X ст. Давньоруська народність. Український етнос, економіка і соціальні відносини. Прояви національних рис у мові й культурі.</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
16.	Тема 16. Спадкоємці джерел народної педагогіки <i>Народна педагогіка К. Ушинського. Т. Шевченко – борець за народні ідеали. Скарбниця духовності Софії Русової. Етнопедагогічний досвід українського народу в</i>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	

	<i>спадщині Григорія Сковороди. Етнопедагогічна проблематика Василя Сухомлинського.</i>		
17.	Тема 17. Контроль знань за змістовим модулем 2.	Контрольна робота – 2 год.	